

Językoznawstwo ogólne

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Kognitywistyka Specjalność - Jednostka organizacyjna Wydział Psychologii i Kognitywistyki Poziom studiów studia pierwszego stopnia Forma studiów studia stacjonarne Profil studiów profil ogólnoakademicki		Cykl dydaktyczny 2023/24 Kod zajęć 23KONS.180.03867.23 Języki wykładowe polski Obligatoryjność Obowiązkowy Blok zajęciowy Przedmioty ogólne
Koordynator zajęć	Barbara Konat	
Prowadzący zajęcia	Barbara Konat, Jerzy Pogonowski	
Okres Semestr 4	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Wykład: 30, Egzamin • Ćwiczenia: 30, Zaliczenie z oceną	Liczba punktów ECTS 5

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Zapoznanie studentów z podstawowymi pojęciami i zagadnieniami z dziedziny językoznawstwa ogólnego. Przybliżenie wybranych teorii językoznawczych oraz zapoznanie z metodami badawczymi współczesnej lingwistyki.

Wymagania wstępne

brak

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	Zna podstawowe zagadnienia i pojęcia językoznawstwa ogólnego. Operuje terminologią językoznawstwa w języku polskim i angielskim. Zna główne nurty dociekań w językoznawstwie.	KG_N_K1_W03, KG_N_K1_W04, KG_N_K1_W05, KG_N_K1_W08	Egzamin pisemny, Kolokwium pisemne
Umiejętności - Student/ka:			
U1	Potrafi przedstawić argumenty za lub przeciw przedstawionym na zajęciach teoriom lingwistycznym.	KG_N_K1_U02, KG_N_K1_U04, KG_N_K1_U05, KG_N_K1_U15	Egzamin pisemny, Kolokwium pisemne
U2	Potrafi posługiwać się korpusami języka naturalnego.	KG_N_K1_U02, KG_N_K1_U03, KG_N_K1_U12	Projekt
U3	Potrafi zanalizować próbkę języka naturalnego w świetle poznanych koncepcji językoznawczych.	KG_N_K1_U02, KG_N_K1_U03, KG_N_K1_U08, KG_N_K1_U12, KG_N_K1_U13	Projekt
Kompetencji społecznych - Student/ka:			
K1	Rozumie i docenia rolę analiz lingwistycznych w opisie możliwości poznawczych.	KG_N_K1_K02, KG_N_K1_K03, KG_N_K1_K05, KG_N_K1_K07, KG_N_K1_K09, KG_N_K1_K11	Egzamin pisemny, Kolokwium pisemne, Projekt

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Przedmiot i główne problemy językoznawstwa ogólnego.	W1	Wykład, Ćwiczenia
2.	Systemy semiotyczne. Cechy definicyjne języka. Systemy komunikacji zwierząt. Języki sztuczne.	W1, K1	Wykład, Ćwiczenia
3.	Typologia genetyczna języków świata. Rodziny językowe i prajęzyki.	W1, U1, K1	Wykład
4.	System dźwiękowy. Fonetyka artykulacyjna, akustyczna i audytywna. Podstawowe pojęcia fonologii: opozycja fonologiczna, dystrybucja, wolna wariancja, głoska, fonem, prozodia mowy.	W1, K1	Wykład, Ćwiczenia
5.	Systemy pisma w językach świata. Pisma obrazkowe, ideograficzne, sylabiczne, alfabetyczne.	W1, K1	Wykład

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
6.	System leksykalny. Koncepcje znaczenia. Wyrazy i leksemy, relacje semantyczne w leksykonie (synonimia, bliskoznaczność, antonimia, hiponimia, pola semantyczne, itp.). Semantic primitives. Kategoryzacja świata w języku.	W1, U3, K1	Wykład, Ćwiczenia
7.	System morfologiczny. Słowotwórstwo i fleksja. Typologia morfologiczna języków świata.	W1, U3, K1	Wykład, Ćwiczenia
8.	Kategorie gramatyczne w językach świata: liczba, rodzaj gramatyczny, klasy nominalne, przypadek, stopniowanie cechy, osoba, czas, tryb, strona, aspekt i rodzaj akcji, części mowy, determinatory.	W1, U3, K1	Wykład
9.	Składnia. Kategorie syntaktyczne, walencja, relacje zgody, rzędu i kongruencji, składniki bezpośrednie, konstrukcje hipotaktyczne i parataktyczne. Typologie syntaktyczne języków świata.	W1, U1, K1	Wykład, Ćwiczenia
10.	Semantyka wyrażen złożonych. Struktura predykatowo-argumentowa, cechy semantyczne predykatów, referencja i kwantyfikacja, modalność, charakterystyka temporalna.	W1, U3, K1	Wykład
11.	Pragmatyka lingwistyczna 1. Znaczenia niedosłowne, presupozycje, implikatury i ich eksploatacja, akty mowy, komunikacja niewerbalna.	W1, U1, U3, K1	Wykład, Ćwiczenia
12.	Pragmatyka lingwistyczna 2. Argumentacja, perswazja, manipulacja.	W1, U1, U2, U3, K1	Wykład, Ćwiczenia
13.	Metody badań językoznawstwa ogólnego. Wielkie szkoły lingwistyczne, prawa, hipotezy, metody badań. Język w świetle wybranych nauk.	W1, U1, K1	Wykład, Ćwiczenia

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień, Wykład problemowy, Dyskusja
Ćwiczenia	Dyskusja, Praca z tekstem, Uczenie problemowe (Problem-based learning)

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	Warunkiem koniecznym zaliczenia wykładu jest uzyskanie ponad 50% punktów możliwych do uzyskania z egzaminu pisemnego. Ostateczna ocena z wykładu wyznaczona jest poniższą skalą: bardzo dobry (bdb; 5,0): powyżej 90% punktów możliwych do uzyskania dobry plus (+db; 4,5): do 90% punktów dobry (db; 4,0): do 80% punktów dostateczny plus (+dst; 3,5): do 70% punktów dostateczny (dst; 3,0): do 60% punktów niedostateczny (ndst; 2,0): do 50% punktów

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Ćwiczenia	Zaliczenie składa się z dwóch elementów: (1) teoretycznego i (2) empirycznego. W praktyce oznacza to zaliczenie: (1) trzech krótkich, maks. 10 min. testów sprawdzających (po 10p. każdy = 30p.) • znajomość głównych idei oraz pojęć zawartych w tekstach obowiązkowych do ćwiczeń (2) umiejętność analizy języka naturalnego w świetle przedstawianych w tekstach teorii: realizacja projektu w ramach metody problemowej (20p.) Dodatkowo: Aktywny i kompetentny udział w zajęciach umożliwia zwolnienie z oceną bardzo dobrą z poszczególnych testów: za aktywność podczas zajęć zdobywa się punkty, uzyskanie 10 punktów = ocena maksymalna z wybranego testu. Ocena końcowa wyznaczona jest następującą skalą: powyżej 45 do 50 pkt: bdb powyżej 40 do 45 pkt: db+ powyżej 35 do 40 pkt: db powyżej 30 do 35 pkt: dst+ powyżej 25 do 30 pkt: dst do 25 pkt: ndst

Literatura

Obowiązkowa

1. Grzegorzczkowska, R. (2007). Wstęp do językoznawstwa, Warszawa: PWN.

Dodatkowa

1. Grzegorzczkowska, R. (2001). Wprowadzenie do semantyki językoznawczej. Warszawa: PWN.
2. Lyons, J. (1975). Wstęp do językoznawstwa, Warszawa: PWN.
3. Tokarz, M. (2006). Argumentacja, Perswazja, Manipulacja, Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
4. Whorf, B. (1982). Język, myśl, rzeczywistość. Warszawa : PIW.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Wykład	30
Ćwiczenia	30
Przygotowanie do zajęć	10
Czytanie wskazanej literatury	20
Przygotowanie pracy semestralnej	20
Przygotowanie do egzaminu	20
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 130
Liczba punktów ECTS	ECTS 5

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
KG_N_K1_K02	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do przejawiania aktywnej postawy w rozwiązywaniu problemów na podstawie analizy i oceny dostępnych danych
KG_N_K1_K03	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do wykazywania wrażliwości na zagadnienia uczciwości intelektualnej we własnych działaniach
KG_N_K1_K05	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do pracy zespołowej z reprezentantami różnych dyscyplin, na rzecz wspólnego środowiska zawodowego
KG_N_K1_K07	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do systematycznej pracy nad wszelkimi projektami, które mają długofalowy charakter; planowania i koordynowania kolejności wykonywania zadań
KG_N_K1_K09	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do aktywnego poszerzania swojej wiedzy i eksplorowania interesujących go dziedzin nauki
KG_N_K1_K11	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do zauważania istnienia i konsekwencji pluralizmu teoretycznego i metodologicznego w badaniach naukowych (własnych i cudzych)
KG_N_K1_U02	Absolwent/ka potrafi integrować informacje pochodzące z różnych źródeł, dokonywać ich interpretacji i krytycznej oceny, a także wyciągać wnioski oraz formułować i wyczerpująco uzasadniać opinie
KG_N_K1_U03	Absolwent/ka potrafi (korzystając z porad prowadzącego) projektować, przygotowywać i przeprowadzać badanie empiryczne, a także dokonywać analizy statystycznej oraz interpretacji wyników. Potrafi dobierać odpowiednią metodę badawczą dla danego problemu oraz odpowiednią metodę statystyczną dla danego problemu i typu analizowanych danych
KG_N_K1_U04	Absolwent/ka potrafi rozpoznawać i krytycznie oceniać przebieg rozumowań badawczych prowadzonych w paradygmatach nauk bazowych kognitywistyki
KG_N_K1_U05	Absolwent/ka potrafi prezentować własne pomysły, wątpliwości i sugestie odwołując się do koncepcji, konstruktów i modeli teoretycznych, a także opierając się na wynikach badań
KG_N_K1_U08	Absolwent/ka potrafi posługiwać się językami formalnymi w celu reprezentacji lub rozwiązywania problemów nauk kognitywnych oraz przygotowywania narzędzi badawczych. Potrafi tworzyć proste programy komputerowe użyteczne w pracy badawczej
KG_N_K1_U12	Absolwent/ka potrafi integrować zdobytą wiedzę i umiejętności rozwiązując problemy o charakterze aplikacyjnym oraz użytkowym
KG_N_K1_U13	Absolwent/ka potrafi pracować indywidualnie i w zespole; potrafi ocenić czasochłonność zadania
KG_N_K1_U15	Absolwent/ka potrafi komunikować własne i cudze doniesienia badawcze, powstałe w kontekście procesu naukowo-badawczego, precyzyjnie i spójnie formułując wypowiedzi ustne i pisemne
KG_N_K1_W03	Absolwent/ka zna i rozumie różnorodne podejścia do problematyki badania umysłu (np. komputacyjne, neuronaukowe, filozoficzne, ewolucyjne)
KG_N_K1_W04	Absolwent/ka zna i rozumie odpowiednie teorie lub wyniki badań, na podstawie których formułuje opinie na temat podstawowych zagadnień kognitywistycznych
KG_N_K1_W05	Absolwent/ka zna i rozumie potrzebę pogłębienia własnego rozumienia danego tematu lub odnalezieniu brakujących elementów rozumowania poprzez formułowanie odpowiednich pytań
KG_N_K1_W08	Absolwent/ka zna i rozumie podstawowe zagadnienia z zakresu dyscyplin bazowych dla kognitywistyki, w tym charakterystycznych dla nich metod badawczych